

Publisko iepirkumu plānošana – regulējums un prakses piemēri

Ilona Skangale

IUB Tiesību aktu piemērošanas departamenta juriste

26.02.2025.

Avots – IUB tīmekļvietne www.iub.gov.lv

- **«Iepirkuma ceļvedis»** <https://www.iub.gov.lv/lv/iepirkuma-celvedis>
- **E-mācību sadaļa** <https://www.iub.gov.lv/lv/e-macibas>
- **Materiāli par iepirkumu plānošanu apkopoti** «Palīgi publisko iepirkumu veiksmīgai plānošanai» <https://www.iub.gov.lv/lv/jaunums/paligi-publisko-iepirkumu-veiksmigai-planosana>
- **Iespēja pieteikties jaunumiem** – katras lappuses apakšpusē

Esi pirmais, kurš uzzina!

Piesakies jaunumu saņemšanai savā e-pastā.

Izvēlēties jaunumu saņemšanas valodas:

Angļu Latviešu

Jūsu e-pasta adrese

Pieteikties

Mērķis un saturs

Nostiprināsim zināšanas par publisko iepirkumu plānošanu, apskatot **šādas tēmas:**

iepirkuma cikls un laika plānošana

iepirkuma priekšmeta un līguma veida noteikšana

līgumcenu sliekšņi

paredzamās līgumcenas noteikšana

iepirkuma nepamatota sadalīšana

iepirkumu plāns

tirgus izpēte, apspriešanās un konsultēšanās

iepirkuma veikšanas kārtības: iepirkuma procedūras, metu konkurss, PIL 9. pants un PIL 10. pants

iepirkuma priekšmeta dalīšana daļās

centralizēti un kopīgi iepirkumi

nepareizas plānošanas sekas

“

Plānošana ir vissvarīgākā stratēģijas sastāvdaļa. Ja tu zini, ko tu dari, nav svarīgi, cik daudz izaicinājumu tev būs.

”

Sun Tzu (ap 544 – 496 p.m.ē.), ķīniešu militārais stratēģis, vadonis un filozofs

Saīsinājumi

- **CPV** – Kopējā iepirkuma vārdnīca
- **dd** – darbdiena
- **DIS** – dinamiskā iepirkumu sistēma
- **EIS** – Elektronisko iepirkumu sistēmas e-konkursu apakšsistēma
- **ES** – Eiropas Savienība
- **ES OV** – Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis
- **EST** – Eiropas Savienības Tiesa
- **IUB** – Iepirkumu uzraudzības birojs
- **MK** – Ministru kabinets
- **PIL** – Publisko iepirkumu likums
- **PVN** – pievienotās vērtības nodoklis
- **PVS** – Publikāciju vadības sistēma
- **SPSIL** – Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums
- **VARAM** – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
- **VAS** – valsts akciju sabiedrība
- **vv** – vispārīgā vienošanās
- **ZPI** – zaļais publiskais iepirkums
- **MK 105** – MK 2017. gada 28. februāra noteikumi Nr. 105 «Noteikumi par publisko iepirkumu līgumcenu robežvērtībām»
- **MK 107** – MK 2017. gada 28. februāra noteikumi Nr. 107 «Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība»
- **MK 353** – MK 2017. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 353 «Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība»
- **MK 816** – MK 2022. gada 20. decembra noteikumi Nr. 816 «Publisko elektronisko iepirkumu noteikumi»
- **9. panta (1)** – 9. panta pirmā daļa

Kāpēc jāplāno?

Plāno, lai:

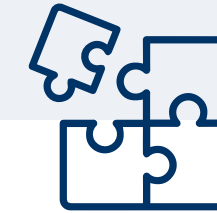
apzinātu vajadzību apjomu, laiku, pasūtītāja finanšu iespējas

noskaidrotu nepieciešamos laika, darbinieku, ekspertīzes u.c. resursus

nodrošinātu efektīvāku un kvalitatīvāku iepirkuma procesu, līguma noslēgšanu un vadību

novērstu publisko iepirkumu regulējuma pārkāpumus

Plāno, ņemot vērā:

iepriekšējos iepirkumos gūto pieredzi

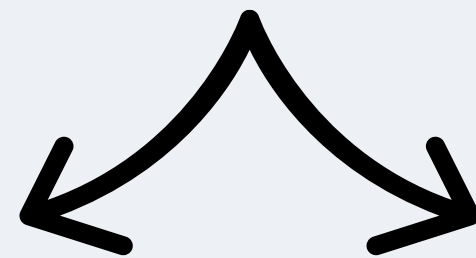
pieejamos finanšu un citus resursus

termiņus

Plānošanas procesu neregulē PIL, iestāde izstrādā iekšējos noteikumus

Bet jāņem vērā PIL 11. pants – līgumcenas aprēķina principi un izliegums sadalīt iepirkumu, lai izvairītos no paredzamajai līgumcennai atbilstoša iepirkuma veikšanas!

Varbūt – jāpērk EIS vai ir PIL izņēmums?

MK 816 1. pielikumā iekļautās preces un pakalpojumi no noteiktas summas jāpērk EIS – PIL 17. panta (7), (8), (9), (10):

Tiešās pārvaldes iestādēm no 1 000 eiro, pašvaldībām no 10 000 eiro 12 mēnešu periodā

ja pērk EIS – ar citiem iepirkumiem nav jāsummē un nekāds cits iepirkums nav jāveic – PIL 8. panta (5)

PIL izņēmumi – PIL 3., 4. un 5. pants. Piemēro šauri, ja izpildās visi normā minētie nosacījumi

Varbūt - stratēģiskais iepirkums?

Stratēģiskais iepirkums - veicot publisku iepirkumu, vienlaikus tiek sasniegti vides un/vai sociālie mērķi un/vai ieviestas inovācijas

- Ietekmes uz vidi mazināšana – ZPI. Piemēram, pāreja uz aprites ekonomiku/ Skat. arī PIL 19., 51., 54. pantu, MK 353
- Sociālo mērķu sasniegšana – sociālais iepirkums. Piemēram, nodarbinātības iespējas ilgtermiņā bezdarbniekiem, nelabvēlīgā situācijā esošām personām un/vai personām ar invaliditāti/ Skat. arī PIL 16. pantu
- Inovāciju iepirkums - piemēram, iepirktie būvdarbi, piegādes vai pakalpojumi ir saistīti ar produktu vai procesu inovāciju

Avoti: Skaidrojums - <https://www.iub.gov.lv/lv/strategiskais-iepirkums>

Piemērs - <https://www.iub.gov.lv/lv/media/10011/download?attachment>

Kā stratēģisko iepirkumu norādīt e-veidlapās - <https://www.iub.gov.lv/lv/media/9048/download?attachment>

E-mācību modulis - <https://emacibas-s.iub.gov.lv/>

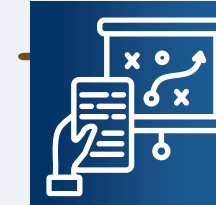
Iepirkuma cikls

Vajadzības
noteikšana

Tirgus izpēte, apspriešanās ar
piegādātājiem, konsultācijas

Iepirkuma
plānošana

Iepirkuma
sagatavošana

Iepirkuma
izsludināšana

Piedāvājumu
vērtēšana

Līguma noslēgšana

Līguma vadība

Secinājumi

Jāieplāno arī resursi – laiks, darbinieki ar vajadzīgajām kompetencēm, ekspertīze u.c.
Vai manai plānotajai vajadzībai ir iepirkuma līguma pazīmes? PIL 1. panta 9. punkts

Iepirkuma procesa laika plānošana

- Iepirkuma plānošana – iepirkuma priekšmetam un paredzamajai līgumcenai atbilstošas iepirkuma veikšanas kārtības izvēle (tirgus izpēte, **apspriede ar piegādātājiem***, konsultēšanās)
- Iepirkuma sagatavošana – iepirkuma komisijas izveide, iepirkuma dokumentācijas izstrāde, t.sk., prasības iepirkuma priekšmetam, prasības pretendentiem, izslēgšanas nosacījumi, piedāvājuma izvēles kritēriji, vērtēšanas kārtība, citas prasības
- Iepirkuma izsludināšana – **pieteikumu*** vai **piedāvājumu iesniegšanas termiņš, papildu informācijas pieprasīšana*, iepirkuma dokumentu grozīšana***
- Piedāvājumu saņemšana un **atvēršana***
- Piedāvājumu vērtēšana, skaidrojumu pieprasīšana, **skaidrojumu saņemšana***
- **Nogaidīšanas termiņš pirms līguma slēgšanas*** (ja attiecināms)
- **Iespējams iesniegums IUB*** (gan par iepirkuma dokumentāciju, gan pasūtītāja lēmumu) (neattiecas uz PIL 9. panta iepirkumu)
- Iepirkuma līguma noslēgšana

*darbības, kuru termiņu nosaka publisko iepirkumu regulējums

Regulējumā noteiktie termiņi

- **Apspriede ar piegādātājiem** – piegādātāji ir tiesīgi elektroniski komentēt vismaz 10 dd pēc paziņojuma un dokumentu publicēšanas – PIL 18. panta (21)
- **Minimālais piedāvājumu iesniegšanas termiņš** – PIL 9. panta iepirkumā 10 dd, PIL 10. panta iepirkumā 5 dd, ja veic grozījumus iepirkuma dokumentos – PIL 9. panta iepirkumā 10 dd, PIL 10. panta iepirkumā 5 dd. Iepirkuma procedūrām un metu konkursam skat. MK 107. Nosakot termiņus, jāņem vērā arī iespējamā iepirkuma līguma sarežģītības pakāpe un piedāvājumu sagatavošanai nepieciešamais laiks
- **Papildu informācijas sniegšana līdz piedāvājumu iesniegšanai** – dažādām iepirkumu veikšanas kārtībām atšķiras
- **Pieteikumu un piedāvājumu atvēršana** – ne ātrāk kā četras stundas pēc to iesniegšanas termiņa beigām, arī PIL 9. un PIL 10. panta iepirkumos
- **Skaidrojumu, papildu informācijas saņemšana no piegādātājiem** – dažādi, piemēram, 3 dd (nodokļu saistību neizpilde), 10 dd (ārvalstu pretendentu izziņas) vai samērīgi ar atbildes sagatavošanai nepieciešamo laiku
- **Nogaidīšanas termiņš pirms līguma slēgšanas (ja attiecināms)** – PIL 60. panta (7), (8)
- **Ja iesniegts iesniegums IUB par dokumentācijā iekļautajām prasībām vai pasūtītāja lēmumu** – izskatīšanas termiņš mēnesis, sarežģītos gadījumos var pagarināt
- Regulējumā noteikti arī informācijas publicēšanas par iepirkumu PVS un EIS un citi termiņi

Avots: iepirkumu dati, IUB* (01.01.2025.-09.02.2025.)

35,37 dienas
ir vidējais lēmuma pieņemšanas ātrums
(no pieteikuma/piedāvājuma
iesniegšanas datuma līdz lēmuma
pieņemšanas datumam)

60,35 dienas
ir vidējais procedūras ilgums
(no izsludināšanas (publicēšanas)
datuma līdz lēmuma pieņemšanas
datumam)

*<https://info.iub.gov.lv/visual>, sadaļa "Norises ilgums"

Tirgus izpēte un apspriešanās

Tirgus izpēte

Pasūtītāja vajadzībai atbilstoša tirgus piedāvājuma apzināšanai (kāds ir piegādātāju loks, cenu līmenis u.c.)

- pienākums to veikt izriet no PIL 2. pantā noteiktā mērķa nodrošināt pasūtītāju līdzekļu efektīvu izmantošanu
- veic pirms katra iepirkuma un procesa dokumentē
- rezultātā netiek slēgts iepirkuma līgums

Apspriede ar piegādātājiem

Iepirkuma sagatavošanai un piegādātāju informēšanai

- PIL 18. panta (2). Informē par apspriedi savā tīmekļvietnē
- PIL 18.² pants. Publicē PVS un sagatavo apspriedes ziņojumu. Ja veikta šāda apspriede, atklātā konkursā, slēgtā konkursā un konkursa procedūrā ar sarunām var slēgt līgumu ar vienīgo kandidātu/prezententu, skat. PIL 41. panta (12) 1. punktu

Ieteikumi pasūtītājiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un finansējuma saņēmējiem tirgus izpētes veikšanā -

<https://www.iub.gov.lv/lv/ieteikumi-pasutitajiem-sabiedrisko-pakalpojumu-sniezējiem-un-finansejuma-sanemejiem-tirgus-izpetes-veiksana>

Konsultēšanās

Konsultēšanās ar neatkarīgiem ekspertiem, iestādēm vai piegādātājiem

Iepirkuma plānošanai un sagatavošanai, PIL 18. panta (3) un (4)

Neierobežo konkurenci un nepārkāpj vienlīdzīgas attieksmes un caurskatāmības principus!

To nodrošina:

- paziņojot citiem kandidātiem un pretendentiem būtisku informāciju, kura tika sniegta, kandidātam vai pretendentam iesaistoties iepirkuma sagatavošanā, vai kura izriet no šādas iesaistīšanās
- nosakot atbilstošu termiņu pieteikumu vai piedāvājumu iesniegšanai
- ja šie pasākumi nav pietiekami – piegādātāju izslēdz no dalības iepirkumā, PIL 42. panta (2) 12. punkts
- izslēgšanas iemesls attiecas uz konkrēto iepirkumu, tam nav noteikts noilguma termiņš

Piemērs

KONSULTĒŠANA – DALĪBA IEPIRKUMA SAGATAVOŠANĀ

Uzņēmums X piedalās pasūtītāja izsludināta iepirkuma «projektē un būvē» tehniskās specifikācijas izstrādē

Pasūtītājs izsludina «projektē un būvē» iepirkumu

Šajā iepirkumā piedāvājumu iesniedz arī uzņēmums X

Pasūtītājs lemj par uzņēmuma X izslēgšanu no «projektē un būvē» iepirkuma uz PIL 18. panta (4) un PIL 42. (2) 12. punkta pamata

Iepirkuma priekšmeta un līguma veida noteikšana (I)

Definīcijas PIL 1. pantā:

- **Pakalpojuma līgums** – priekšmets ir tādu pakalpojumu sniegšana, kas nav minēti šā likuma 1. pielikumā «Būvdarbu līgumu nomenklatūra»
- **Piegādes līgums** – priekšmets ir preces pirkums, nomaksas pirkums, noma vai noma ar izpirkuma tiesībām, arī līgums, kura priekšmets ir preču piegāde un kura nebūtiskā daļa ir preces iebūvēšana vai uzstādīšana
- **Būvdarbu līgums** – priekšmets ir 1) PIL 1. pielikumā minēto būvdarbu veikšana, vai 2) projektēšana un attiecīgo 1. pielikumā minēto būvdarbu veikšana, vai 3) būves izveide, vai 4) būves projektēšana un izveide, vai 5) būves izveide, izmantojot jebkādus līdzekļus, atbilstoši pasūtītāja prasībām, kurām ir izšķiroša ietekme uz būves veidu vai projektu

Būve PIL izpratnē ir kopējais šā likuma 1. pielikumā minēto būvdarbu rezultāts, kas ir pietiekams, lai būve spētu nodrošināt kādu saimniecisku vai tehnisku funkciju

Slēgsim iepirkuma līgumu vai vispārīgo vienošanos?

Iepirkuma priekšmeta un līguma veida noteikšana (II)

PIL 8. panta (9):

- priekšmets ir **divi vai vairāki iepirkuma veidi (būvdarbi, pakalpojumi vai piegādes)** – piešķir saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami tam iepirkuma veidam, **kurš raksturo attiecīgā iepirkuma līguma galveno priekšmetu**
- priekšmets daļēji ietver **PIL 2. pielikumā minētos pakalpojumus** un **citus pakalpojumus** vai daļēji **pakalpojumus un daļēji piegādes** – galveno priekšmetu un piemērojamo iepirkuma procedūru nosaka pēc tā, kuru pakalpojumu vai piegāžu **paredzamā līgumcena ir visaugstākā**

Piemērs

VĒJA ELEKTROSTACIJAS REKONSTRUKCIJA

Ietver projektēšanu, iekārtu iegādi, piegādi uz objektu, būvdarbus, iekārtu ieregulēšanu

Lielāko daļu no plānotās līgumcenas veido vēja turbīnu komplektējošo daļu iegādes izmaksas

Vēja elektrostacijas kā inženiertehniskās būves pieder pie trešās grupas būvēm

Vēja elektrostacijas rekonstrukcijas veikšanai izstrādā būvniecības ieceres dokumentāciju, ko iesniedz būvvaldē

Secināms, ka būves izveidei tiks iebūvētas vēja turbīnas, kā rezultātā būve spēs nodrošināt tās ekonomisko un tehnisko funkciju

Galvenais iepirkumu raksturojošais iepirkuma priekšmets – būves izveide jeb būvdarbi

Piemērs

PĀRTIKAS PAKU IEPIRKUMS

Projekta ietvaros ir jāiepērk pārtikas produkti, to iepakošana, iepakojuma marķēšana un nogādāšana pasūtītāja sadales punktos

Pārtikas produktu (preču) izmaksas ir lielākas nekā iepakošanas, iepakojuma marķēšanas un piegādes izmaksas – piegādes līgums

Iepirkuma veikšanas kārtības: iepirkuma procedūras, metu konkurss, PIL 9. pants un PIL 10. pants

PIL 8. panta (1) noteiktās procedūras, skat. arī MK 107

- 1) atklāts konkurss
- 2) slēgts konkurss
- 3) konkursa procedūra ar sarunām, PIL 8. panta (6)
- 4) konkursa dialogs, PIL 8. panta (6)
- 5) inovācijas partnerības procedūra
- 6) sarunu procedūra, PIL 8. panta (7)

Metu konkurss, PIL 8. panta (2)

PIL 9. pants «mazie iepirkumi»

PIL 10. pants, PIL 2. pielikums «atvieglota procedūra»

Iepirkuma paredzamās līgumcenas noteikšana, PIL 11. pants

Paredzamā līgumcena – cena ar visiem nodokļiem, izņemot PVN

Nosaka, lai pareizi izvēlētos iepirkuma procedūru

Ietver visu, ko saņems **piegādātājs**:

- visas ar līguma īstenošanu saistītās izmaksas (piemēram, VSAOI)
- citu personu maksājumus (piemēram, iespējamus darbinieku ģimenes locekļu maksājumus darbinieku veselības apdrošināšanas līgumā)
- visas nākotnes opcijas (piemēram, līguma pagarinājumus)

Aizliegts nepamatoti sadalīt daļās iepirkuma priekšmetu, lai izvairītos no iepirkuma vai attiecīgās iepirkuma procedūras piemērošanas (piemēram, pēc finansējuma avota, struktūrvienībām, ģeogrāfiskā principa)

Līgumcenu sliekšņi PIL, eiro bez PVN

Iepirkuma veikšanas kārtība, līguma veids

Saskaņā ar iestādes iekšējo kārtību

Līdz 9 999

Preces, pakalpojumi

Līdz 19 999

Būvdarbi

PIL 9. panta iepirkums

10 000 – 41 999

Preces, pakalpojumi

20 000 – 169 999

Būvdarbi

PIL 8. panta (1) noteiktās procedūras

42 000 – 142 999

Preces, pakalpojumi

170 000 – 5 537 999

Būvdarbi

MK noteiktās līgumcenu robežvērtības – publikācija ES OV

no 143 000

Preces, pakalpojumi

no 5 538 000

Būvdarbi

Metu konkursu piemēro no 10 000 eiro

Buklets «Iepirkumu veidi un līgumcenas Publisko iepirkumu likumā» - <https://www.iub.gov.lv/lv/media/9051/download?attachment>

Līgumcenu sliekšņi PIL 2. pielikuma pakalpojumiem, eiro bez PVN

Visi PIL 2. pielikumā minētie pakalpojumi, izņemot PIL 10. panta (2) un (3) minētos

Līdz 41 999

Saskaņā ar iekšējo kārtību (apsardzes pakalpojumiem pārbauda PIL 9. panta izslēgšanas nosacījumus)

42 000 –749 999

PIL 10. panta (1)
(apsardzes pakalpojumiem pārbauda izslēgšanas nosacījumus)

No 750 000

PIL 10. panta (1), publikācijas ES OV
(apsardzes pakalpojumiem pārbauda izslēgšanas nosacījumus)

PIL 10. panta (2) minētie "Veselības, sociālie un saistītie pakalpojumi"

Līdz 41 999

Saskaņā ar iekšējo kārtību

42 000 –749 999

Saskaņā ar iekšējo kārtību

No 750 000

PIL 10. panta kārtībā, publikācija ES OV

PIL 10. panta (3) minētie mācību prakses vai studiju prakses, vai darba vidē balstītu mācību nodrošināšanas pakalpojumi

Līdz 41 999

Saskaņā ar iekšējo kārtību

42 000 –749 999

Saskaņā ar iekšējo kārtību

No 750 000

PIL 10. panta kārtībā, publikācija ES OV

Iepirkuma paredzamās līgumcenas noteikšanas principi

Vajadzības jāplāno kopumā pasūtītāja līmenī, neizdalot finansējuma avotu

Jāplāno pasūtītāja līmenī, nevis atsevišķu struktūrvienību līmenī

Jāsummē vienlaikus plānojami iepirkumi

Pakalpojumiem un piegādēm jānosaka, kuri iepirkumi ir apvienojami:

- Līdzīgi pakalpojumi – tiem ir līdzīgs saturs, tos sniedz pārsvarā viens pakalpojumu sniedzēju loks (piemēram, kafijas paužu nodrošināšana)
- Līdzīgas preces – tām ir viens izmantošanas mērķis, līdzīga funkcionalitāte, tās piegādā pārsvarā viens piegādātāju loks (piemēram, kancelejas preces)

Būvdarbiem – galvenā pazīme ir vienota tehniskā vai ekonomiskā funkcija (piemēram, pasūtītāja izglītības iestāžu kosmētiskais remonts vai savstarpēji savienotu ielu renovācija)

Šaubu gadījumā par izvēlētajās paredzamās līgumcenas noteikšanas metodes pareizību piemērojama iepirkuma procedūra, kas atbilst augstākajai paredzamajai līgumcennai!

Ko neapvieno?

Nepamatota atšķirīgu iepirkuma priekšmetu apvienošana var ierobežot konkurenci iepirkumā.

Piemēram,

- būvdarbu iepirkuma priekšmetā neietver datortehniku, mēbeles (izņemot, iebūvējamās mēbeles, kas var būt būvdarbu sastāvdaļa) – ja tādējādi var izvairīties no šā likuma prasību piemērošanas attiecīgajiem piegādes vai pakalpojuma līgumiem, PIL 11. panta (5)
- standarta datortehnikas iepirkumā neiekļauj specifisku programmatūru, specifisku aparatūru – atšķiras piegādātāju loks

Kad paredzamās līgumcenas var nesummēt?

Nav pastāvējusi iespēja plānot kopā

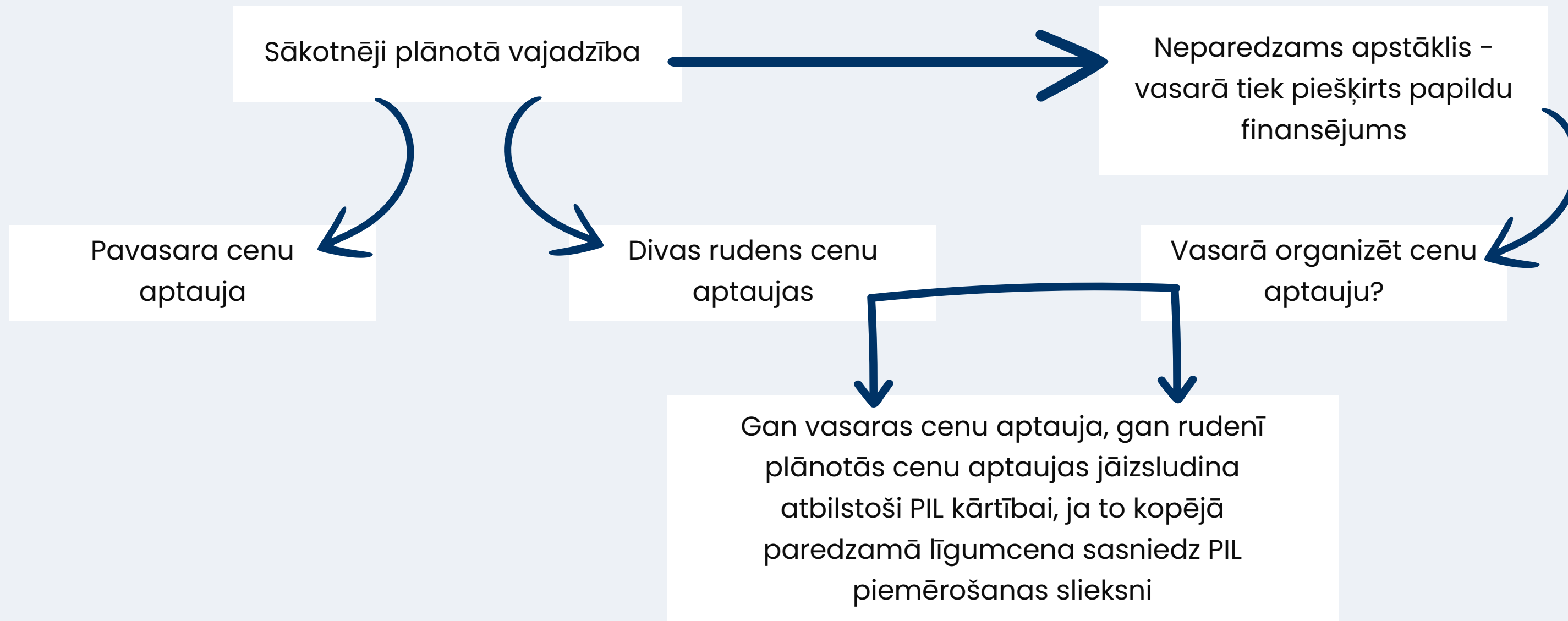
Nav bijusi informācija par pieejamo finansējumu

Piemēram,

- ar augstākstāvošas iestādes lēmumu iestādei noteikta jauna funkcija, kuras izpildei nepieciešams iegādāties papildu preces, pakalpojumus, būvdarbus
- pirms termiņa izbeigts piegādes, pakalpojumu, būvdarbu līgums - radusies jauna, iepriekš neplānota vajadzība
- papildus pamatdarbības nodrošināšanai nepieciešamiem regulāri iepirktiem tulkošanas pakalpojumiem radusies negaidīta vajadzība nodrošināt tulkošanu neplānotas ārvalstu ekspertu vizītes laikā

Piemērs

NEPLĀNOTA VAJADZĪBA

Avots: «Paredzamās līgumcenas noteikšanas pamatprincipi, lai izvēlētos atbilstošu iepirkuma procedūru», <https://www.iub.gov.lv/lv/media/7298/download?attachment>

Vai iepirkuma priekšmetu līgumcenu summēšanā izšķirošs ir CPV kods?

CPV – Kopējā iepirkuma vārdnīca*

Jāizvēlas CPV kodu, kurš cik vien iespējams precīzi atbilst paredzamajam iepirkuma priekšmetam

CPV kods sniedz informāciju par iepirkuma līguma veidu:

- preču piegāde – CPV kodi no 03xxxxxx-x līdz 44xxxxxx-x un 48xxxxxx-x
- būvdarbi – CPV kodi, kas sākas ar 45 (45xxxxxx-x)
- pakalpojumi – CPV kodi no 50xxxxxx-x līdz 98xxxxxx-x

Līdzīgi CPV kodi ne vienmēr nozīmē, ka iepirkumi apvienojami. Piemēram, transportlīdzekļu vadītāju skolas pakalpojumi un nirēju skolas pakalpojumi iekļauti vienā CPV kodā 80410000-1 Dažādu skolu pakalpojumi. Visticamāk, piegādātāju loks būs atšķirīgs

Atšķirīgi kodi ne vienmēr nozīmē, ka iepirkuma priekšmeti nav jāapvieno. Piemēram, kancelejas preces: CPV 30192930-9 korekcijas pildspalvas, CPV 30197220-4 papīra saspraudes, CPV 30192100-2 dzēšgumijas – ir biroja piederumi ar vienotu piegādātāju loku

Svarīgi veikt tirgus izpēti!

*Common Procurement Vocabulary – <https://info.iub.gov.lv/cpv-classifier>

Iepirkuma paredzamās līgumcenas noteikšana – pakalpojumi un piegādes

Pakalpojumus un piegādes var plānot kā regulārus vai kā neregulārus iepirkumus

Regulāru iepirkumu plānošana, PIL 11. panta (9):

- nepieciešami pasūtītāja darbības nodrošināšanai (piemēram, katru dienu vai reizi pāris mēnešos) un ir iepriekš plānojami (paredzami). Piemēram, telpu uzkopšanas pakalpojumi
- regularitāte noteikta iekšējā kārtībā
- paredzamo līgumcenu noteic 12 mēnešu periodam
- periods var nesakrist ar kalendāro gadu

Neregulāru iepirkumu plānošana, PIL 11. panta (6):

- vajadzība nav pastāvīga un regulāri neatkārtojas
- līgumcenu nosaka atbilstoši konkrētā līguma vērtībai vai arī vairāku līgumu vērtībām kopā, ja tie tiek slēgti vienlaicīgi vai noteiktā laika posmā
- laika posms vērtējams katrā individuālā gadījumā, tas ir pakārtots citiem aspektiem: mērķis jeb vajadzība, vai iepirkumi ir saistīti ar kopīga mērķa sasniegšanu vai projekta realizāciju, vai iepirkumi ir iepriekš zināmi un plānoti noteiktajam laika posmam

Piemērs

IEPIRKUMA PAREDZAMĀS LĪGUMCENAS NOTEIKŠANA PAKALPOJUMIEM

Ja objektam tiek iepirkti projektēšanas un autoruzraudzības pakalpojumi, to paredzamās līgumcenas summē, arī ja plānots slēgt atsevišķus līgumus ar laika nobīdi

Būvuzraudzības pakalpojumiem vērtējam sasaisti ar būvdarbu iepirkumiem, kuriem nav/ir vienota ekonomiskā (saimnieciskā) vai tehniskā funkcija

Piemērs

NEPAMATOTA SADALĪŠANA – PAKALPOJUMI

Pasūtītājs vienlaikus īsteno 2 saturā līdzīgus ES fondu projektus (**vajadzība vienlaikus zināma**)

Abu projektu ietvaros rīko vienu kopīgu 3 dienu konferenci (**viens mērķis**)

Ar dažu dienu atšķirību konferences nodrošināšanai veic 2 cenu aptaujas: 1) par scenogrāfijas risinājumu un nodrošinājumu, 2) par audiovizuālā radošā un tehniskā risinājuma izstrādi un nodrošinājumu (**varēja vienlaikus plānot**)

No katra projekta finansē vienu no minētajām cenu aptaujām

Kopējā paredzamās līgumcenas sasniedz PIL 10. panta piemērošanas sliekšni

Abu iepirkumu priekšmets ir PIL 2. pielikumā iekļauts pakalpojums “Pasākumu organizēšanas pakalpojumi”, CPV kods 79952000-2 (**līdzīgi pakalpojumi**)

Uzaicinājumus uz katru cenu aptauju izsūta atšķirīgiem piegādātājiem (**vai veica tirgus izpēti?**)

Pasūtītāja arguments: audiovizuālā nodrošinājuma kompānijas nepiedāvā scenogrāfijas un radošos risinājumus tādā apjomā, kā nepieciešams pasūtītājam konferences organizēšanai

Pārbaudē konstatēts – līdzīga konference tika rīkota arī pagājušā un aizpagājušā gadā, kur abi minētie pakalpojumi tika pirkti vienā kopīgā iepirkumā un līgums tika noslēgts ar uzņēmumu, kurš uzvarēja arī vienā no iepriekš minētajām cenu aptaujām, bet uz otru cenu aptauju netika uzaicināts (līdzīgs piegādātāju loks)

Iepirkuma paredzamās līgumcenas noteikšana – būvdarbi

Galvenā pazīme – atbilstība vienai tehniskai vai ekonomiskai funkcijai (EST spriedums apvienotajā lietā 187/04 un 188/04)

Papildu norādes:

- viens pasūtītājs
- īsa laika starpība starp līgumiem (nav definēta)
- līdzīgi darbi (tehniskās specifikācijas)
- viena ģeogrāfiskā teritorija
- vienota līguma vadība (T-384/10)
- iespēja vienam uzņēmējam veikt visus darbus (C-16/98)

Piemērs

NEPAMATOTA SADALĪŠANA – BŪVDARBI

Pasūtītājs īsteno 2 ES fondu projektus ierobežotas projektu atlasēs ietvaros, kuru norise daļēji pārklājas **(varēja vienlaikus plānot)**

1. projektā būvdarbu iepirkums izsludināts, publicējot paziņojumu par līgumu ES OV, 2. projektā – npublicējot paziņojumu ES OV

Abu projektu ietvaros tiek rekonstruētas ielas, kuras ir savstarpēji savienotas: 2. projektā izbūvētā iela sākas un beidzas pie 1. projektā izbūvētajām ielām (vienota tehniskā un ekonomiskā funkcija)

Abu projektu mērķis ir vienas degradētās teritorijas revitalizācija **(viens mērķis)**

ES fondu līdzekļu pieejamība šo projektu realizācijai bija zināma kopš 2015. gada un rekonstrukcijas iekļautas detālpārplānojumā 2017. gadā **(varēja vienlaikus plānot)**

Būvdarbu iepirkums 2. projektā bija jāsummē ar būvdarbu iepirkumu 1. projektā un jāizsludina ES OV

Paredzamās līgumcenas noteikšana – pasūtītāja struktūrvienības, PIL 11. panta (2¹)

Ja pasūtītājs sastāv no atsevišķām struktūrvienībām, kurām **nav noteikta** patstāvīga atbildība par iepirkumu veikšanu, paredzamo līgumcenu noteic kā visu struktūrvienību plānoto kopējo samaksu par iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās izpildi.

Patstāvīga atbildība par iepirkuma veikšanu ir tad, ja pasūtītāja struktūrvienība saskaņā ar (iekšējos) normatīvajos aktos noteikto kompetenci

- 1) neatkarīgi veic iepirkumu un
- 2) slēdz iepirkuma līgumu vai vispārīgo vienošanos, un
- 3) šo iepirkumu finansē no tās rīcībā esošajiem finanšu līdzekļiem, kas paredzēti konkrētā iepirkuma veikšanai

Struktūrvienība var atbilst pasūtītāja definīcijai PIL 1. panta 19. punkta izpratnē, vienlaikus iekšējos normatīvajos aktos var nebūt noteikta tās kompetence iepirkumu veikšanā – nav noteikta patstāvīga atbildība

Iepirkuma priekšmeta dalīšana daļās, MK 107 2.8. sadaļa

Iepirkuma līguma slēgšanas tiesības iepirkuma ietvaros var piešķirt atsevišķās daļās un var noteikt šādu daļu lielumu un priekšmetu. Piemēram, dalīt daļās pēc preču veida/pozīcijām (piens, gaļa, dārzeņi, augļi), pēc struktūrvienībām (katrai struktūrvienībai sava iepirkuma daļa), pēc ģeogrāfiskā principa (struktūrvienību atrašanās vietas), pēc finansējuma avota (dažādu ES fondu projektu līdzekļi, pamatbudžets) u.c.

Ja iepirkums dalīts daļās – paredzamo līgumcenu noteic, summējot visu daļu paredzamās līgumcenas

Var veikt vienu iepirkumu par visām iepirkuma daļām vai vairākus – bet katru atbilstoši visu daļu kopējai līgumcenai

Ja iepirkuma priekšmets nav dalīts daļās – iepirkuma procedūras dokumentos iekļauj skaidrojumu par iemesliem, kas ir par pamatu iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai, nedalot iepirkumu daļās. Ja iepirkuma priekšmets loģiski nav dalāms daļās, skaidrojums nav jāiekļauj

Daļas nodalīšana – PIL 11. panta (6) un (7)

PIL 11. panta (6): ja **būvdarbu** vai **pakalpojuma** līguma priekšmetu var sadalīt daļās, paredzamo līgumcenu nosaka kā visu daļu kopējo summu. Attiecībā uz tām daļām, kuru paredzamā līgumcena ir mazāka par 80 000 eiro pakalpojuma līgumiem un par 1 000 000 eiro būvdarbu līgumiem, pasūtītājs ir tiesīgs veikt iepirkumu, kas attiektos uz šo daļu paredzamo līgumcenu, ja attiecīgo daļu kopējā paredzamā līgumcena ir mazāka par 20 % no visu daļu kopējās paredzamās līgumcenas

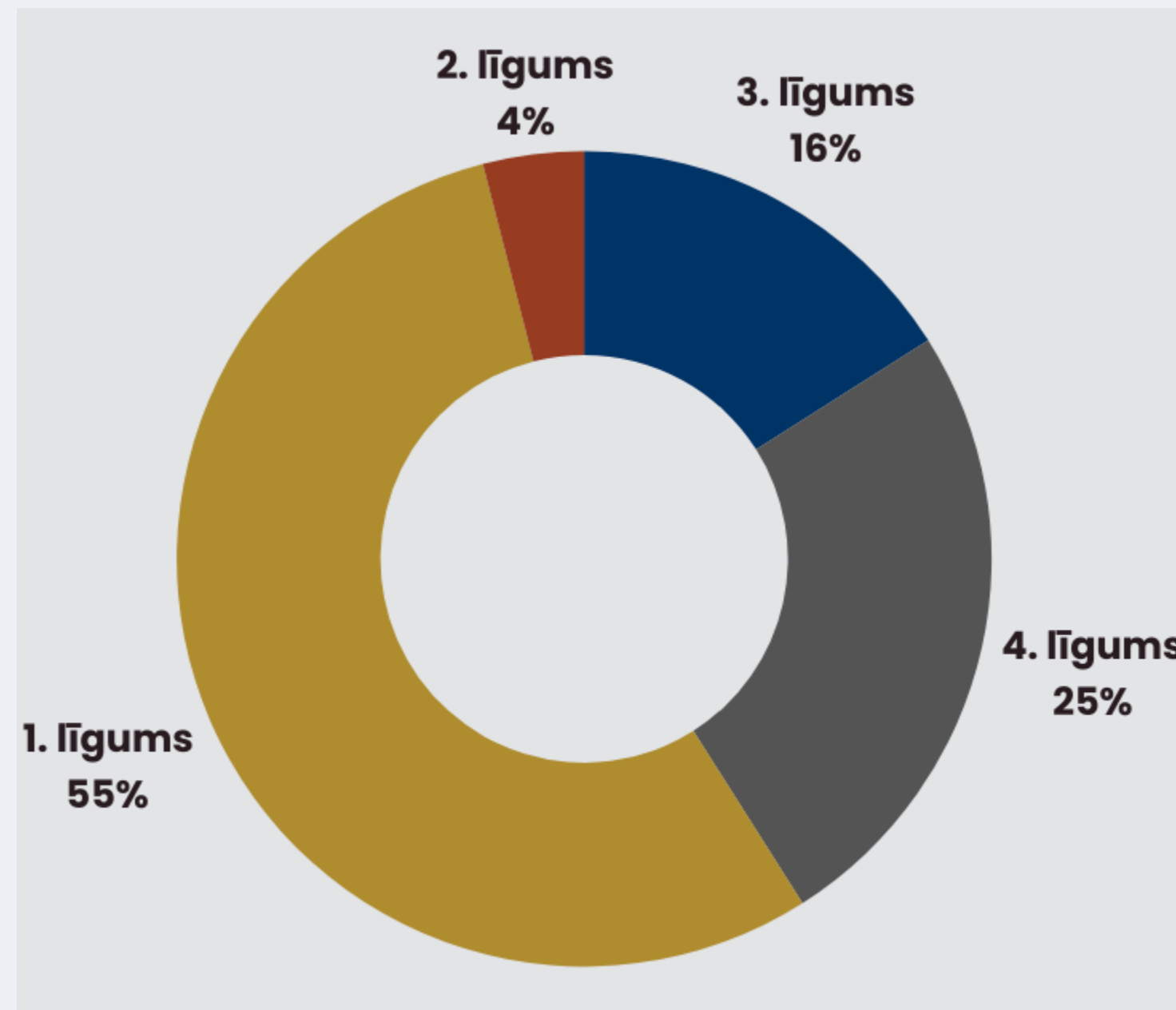
PIL 11. panta (7): ja paredz iepirkt **līdzīgas preces**, vienlaikus slēdzot vairākus publiskus piegādes līgumus tā, ka tie ir iepirkuma līgumi par daļām, pasūtītājs gadījumā, ja daļu paredzamā līgumcena ir mazāka par 20 % no visu daļu kopējās paredzamās līgumcenas un paredzamā līgumcena ir mazāka par 80 000 eiro, ir tiesīgs veikt iepirkumu vai iepirkuma procedūru, kas attiektos uz šo daļu paredzamo līgumcenu, bet, ja šādu daļukopējā paredzamā līgumcena ir mazāka par 10 000 eiro, pasūtītājs ir tiesīgs nepiemērot PIL regulējumu

Piemērs. Daļas nodalīšana

Kopējā summa piegādes līgumam 220 000 eiro

1. LĪGUMS
120 000 EUR

2. LĪGUMS
9000 EUR

3. LĪGUMS
36 000 EUR

4. LĪGUMS
55 000 EUR

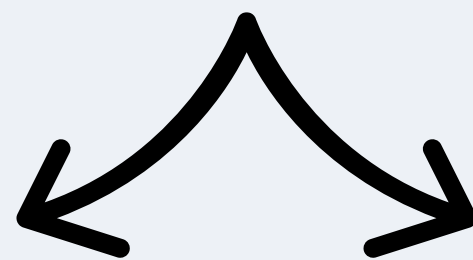
Paredzamās līgumcenas noteikšana, slēdzot VV vai veidojot DIS

VV

PIL 1. panta 33. punkts,
PIL 56. pants

VV mērķis ir noteikt un raksturot attiecīgā laikposmā slēdzamos iepirkuma līgumus un paredzēt noteikumus, saskaņā ar kuriem tie tiks slēgti (īpaši attiecībā uz cenām, un, ja nepieciešams, paredzēto daudzumu), PIL 1. panta 33. punkts

VV paredzamo līgumcenu aprēķina kā visu paredzamo iepirkuma līgumu kopējo līgumcenu VV darbības laikā, PIL 11. panta (12)

DIS*

PIL 1. panta 5. punkts,
PIL 57. pants

Bieži lietojamiem un tirgū plaši pieejamiem būvdarbiem, pakalpojumiem un piegādēm Sarežģītiem iepirkuma priekšmetiem, piemēram, semināru vadīšanai, reklāmas kampaņu izstrādei, DIS nebūs piemērots

Sarežģītiem iepirkuma priekšmetiem, piemēram, semināru vadīšanai, reklāmas kampaņu izstrādei, DIS nebūs piemērota

Pilnīgi elektronizēts process, kas ir ierobežots laikā un atklāts visiem piegādātājiem, kuri atbilst kandidātu atlases prasībām,

DIS paredzamo līgumcenu aprēķina kā visu paredzamo iepirkuma līgumu kopējo līgumcenu DIS darbības laikā, PIL 11. panta (12)

*DIS vadlīnijas - <https://www.iub.gov.lv/lv/media/6706/download>

Paredzamās līgumcenas noteikšana metu konkursam

Metu konkurss – procedūra, kas pasūtītājam dod iespēju iegūt **metu vai plānu** [galvenokārt pilsētu un jebkuras citas teritorijas plānošanas, arhitektūras, būvniecības vai datu apstrādes (tai skaitā informācijas sistēmu) jomā], kuru **žūrijas komisija** atzinusi par labāko, PIL 1. panta 18. punkts, MK 107 3. sadaļa

Metu konkursu rīko

- kā atsevišķu konkursu. Ja pasūtītājs paredz metu konkursa dalībniekiem piešķirt godalgas vai izmaksāt maksājumus, paredzamajā līgumcena iekļauj godalgu un maksājumu vērtību
- kā iepirkuma procedūras sastāvdaļu. Paredzamajā līgumcena iekļauj secīgi rīkotas sarunu procedūras ietvaros noslēdzamā līguma paredzamo līgumcenu

Centralizēti un kopīgi iepirkumi, PIL 17. pants

CENTRALIZĒTI IEPIRKUMI

Centralizētā iepirkumu institūcija pērk preces vai pakalpojumus vai veic iepirkumus citu pasūtītāju vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju (tajā skaitā citu valstu pasūtītāju vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju) vajadzībām

Var pirkt no centralizēto iepirkumu institūcijas vai saņemt preces, pakalpojumus, būvdarbus ar tās starpniecību, kas atrodas citā ES dalībvalstī, ja centralizētā iepirkumu institūcija ievēro ES tiesības publisko tiesību jomā

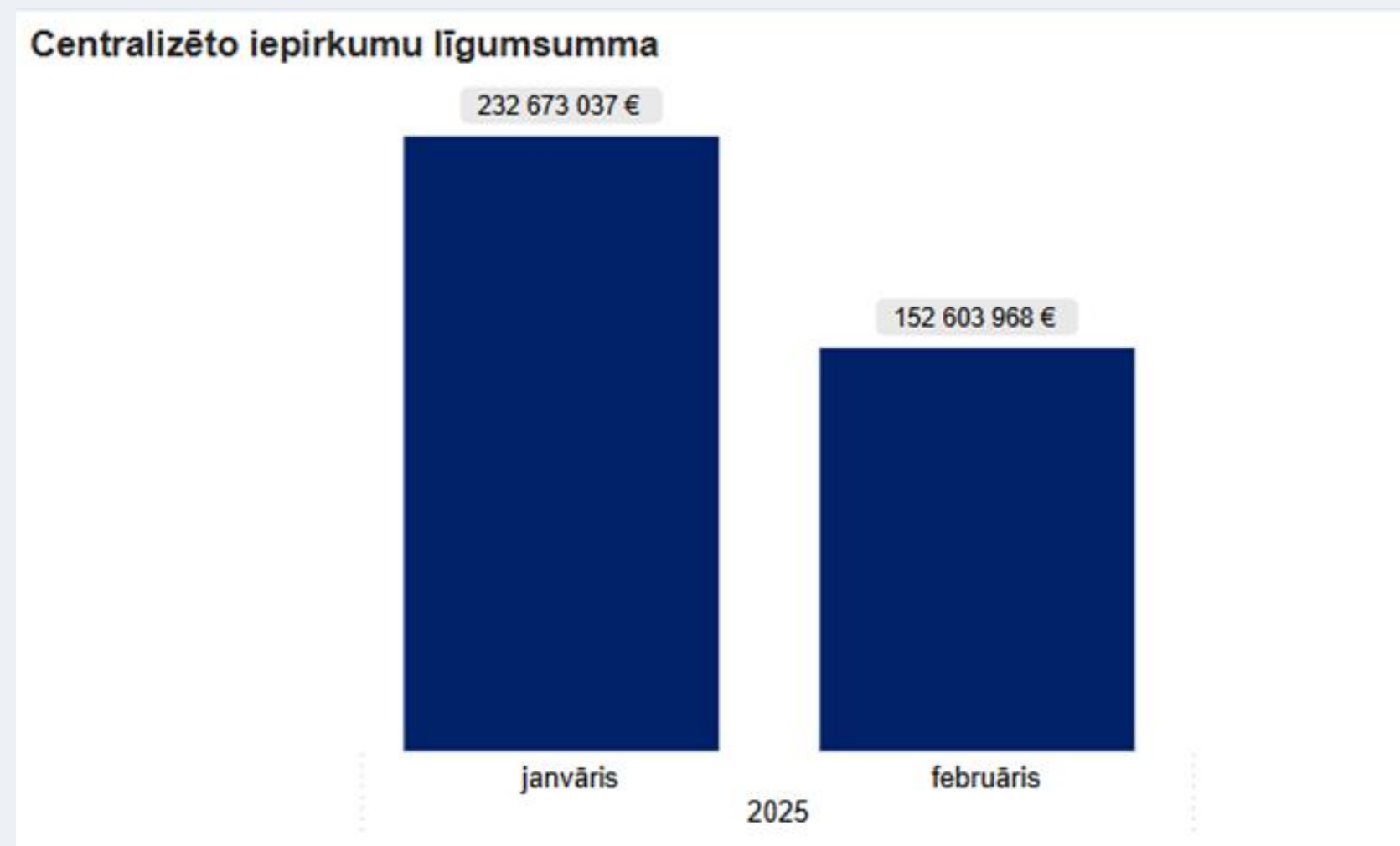
KOPĪGI IEPIRKUMI

Pasūtītāji var vienoties par atsevišķu iepirkumu kopīgu rīkošanu, kādam no tiem uzņemoties vadošo lomu

Vadlīnijas centralizēto iepirkumu veikšanai - <https://www.iub.gov.lv/lv/media/7662/download?attachment>

Vadlīnijas centralizēto iepirkumu veikšanai (pielikums) - <https://www.iub.gov.lv/lv/media/7668/download?attachment>

Avots: iepirkumu dati, IUB* (01.01.2025.-09.02.2025.)

*<https://info.iub.gov.lv/visual>, sadaļa "Centralizētie iepirkumi"

Piemēri

CENTRALIZĒTI IEPIRKUMI

Ja pērkam EIS. MK 816 1. pielikums «Preču un pakalpojumu grupas un tām piesaistītās centralizēto iepirkumu institūcijas»

VARAM centralizēti iepērk preces un pakalpojumus savam resoram un Klimata un enerģētikas ministrijas resoram (piemēram, semināru, komandējumu, telekomunikāciju, tulkošanas pakalpojumi, saimnieciskā nodrošinājuma iepirkumi)

Preiļu novada pašvaldība centralizēti veic iepirkumus visu novada pašvaldības iestāžu un struktūrvienību vajadzībām

No 2024. gada 1. janvāra darbojas VAS «Valsts nekustamie īpašumi» izveidota DIS centralizētai elektroenerģijas iegādei (id. Nr. VNĪ 2023/4/4-4/SK-2), darbības periods 48 mēneši ar iespēju pagarināt

KOPĪGI IEPIRKUMI

Liepājas valstspilsēta kā vadošā pašvaldība 2023. gadā veica kopīgu iepirkumu “Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Dienvidkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldību administratīvajās teritorijās” ar Dienvidkurzemes novada, Saldus novada un Kuldīgas novada pašvaldībām

Iepirkuma plāns

PIL 18. panta (1): Pasūtītājs mēneša laikā no gadskārtējā budžeta apstiprināšanas dienas publicē EIS informāciju par plānotajiem iepirkumiem:

- PIL 8. panta pirmajā daļā minētajām procedūrām
- Metu konkursiem
- PIL 9. panta iepirkumiem
- PIL 10. panta iepirkumiem

Norāda vismaz pasūtītāju, plānoto iepirkuma priekšmetu un saiti uz pircēja profilu, kur būs pieejama iepirkuma procedūras dokumentācija, plānoto iepirkuma veikšanas kārtību, plānoto CPV kodu, iepirkuma līguma veidu, plānoto iepirkuma izsludināšanas gadu un ceturksni vai mēnesi un datu aktualizācijas datumu

Pasūtītājs informāciju aktualizē pēc nepieciešamības

SPSIL 22. panta (1) – informāciju publicē EIS 5 dd laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par iepirkuma veikšanu

Nepareizas plānošanas sekas

Nepareizi noteikta paredzamā līgumcena un iepirkuma veikšanas kārtība – iepirkums jāpārtrauc. Piemēram, PIL 9. panta iepirkumā tiek saņemti piedāvājumi, kas pārsniedz PIL 9. panta piemērošanas sliekšni

Nepamatoti sadalīts iepirkums:

- ES fondu projektos – finanšu korekcija
- jebkurā iepirkumā – administratīvā atbildība personai, kura parakstījusi prettiesiski noslēgto līgumu (naudas sods, aizliegums ieņemt amatpersonas amatu)

Prettiesiski līguma grozījumi. Piemēram, rodas vajadzība palielināt līgumcenu, kaut arī līgums noslēgts ar nodomu nepārsniegt konkrētās iepirkuma veikšanas kārtības robežvērtību

Paldies!

Ilona Skangale

IUB Tiesību aktu piemērošanas departamenta juriste

Ilona.Skangale@iub.gov.lv

IUB.GOV.LV

iepirkumu-uzraudzibas-birojs

<https://www.iub.gov.lv>